

**BERKÁNÉ DANESCH MARIANNE (szerk.) – M. SZABÓ MIKLÓS –
MEZŐ ANDRÁS (katonai szakmai szerk.): Katonai terminológiai
értelmező szótár**

(Budapest: Zrínyi kiadó. 2015. 713 p.)

A 2015 szeptemberében bemutatott *Katonai terminológiai értelmező szótár* több szempontból is újdonságot jelent a hazai szótárak kínálatában. Egyfelől az adja a többletértékét, hogy terminológiai elvek és módszerek alapján készült, ami általában nem jellemző a Magyarországon kiadott nyomtatott szótárakra, ugyanis azok többségében lexikográfiai szempontok alapján készülnek. A rendszerben való gondolkodáson és az egységesítésre való törekvésen túl a terminológiai módszer egyik lényeges eleme, hogy a nyelvi jel és tárgyi szaktudás (fogalom) egységétől nem tekinthet el, éppen ezért a szótár központi eleme a fogalmat leíró meghatározás. A szerkesztők a terminológiai elvek és módszerek érvényesülését nem bízták a véletlenre, a terminológiai kérdésekben szakértőként Fóris Ágotához (Károli Gáspár Református Egyetem Nyelvtudományi Tanszék tanszékvezetője, a Terminológiai Kutatócsoport vezetője, a Magyar Nyelv Terminológiai Tanácsának elnöke), míg katonai szakmai kérdésekben katonai tanácsadókhöz fordultak (Bali Zoltán, Berka András, Földesi Ferenc, Nagy Dóra, Nagy László, Szatmári László, Tamási Béla). A szótár értékét másfelől a megalapozott tárgyi szakmai tudás adja. Ahogyan az a Honvéd Vezérkar főnök helyettese által írt, a hátsó borító szereplő ismertetőből kiderül, a szótárat a Honvéd Vezérkar kezdeményezésére alkották annak érdekében, hogy a honvédelmi ágazati terminológia megfeleljen a kor igényeinek és követelményeinek. Ennek oka, hogy az elmúlt időszakban robbanásszerű fejlődés következett be a hadtudomány és haditechnika területén, nem beszélve az időközben lezajlott társadalmi, politikai és gazdasági változásokról, amelyek a katonai szakszókincs alakulására mind hatást gyakoroltak. A szótár célközönségét elsődlegesen a Magyar Honvédség teljes személyi állományának a tagjai és a katonai fogalmakat használó szakemberek, másodsorban a különböző szakemberek (például a médiában dolgozó kommunikációs szakemberek, jogászok, szakfordítók), továbbá egyetemi hallgatók és más, a szakterület iránt érdeklődők képezik. Ennek megfelelően a szótár elsősorban a magyar katonai terminológia rendezésére hivatott, de a terminusok angol nyelvű NATO-szabványos megfelelőit is fellelhetjük benne.

Ha kézbe vesszük a katonai terepszínű, keménykötésű, vaskos kötetet, a címen túl a Magyar Honvédség címere és Zrínyi Kiadó logója már megbízhatóságot sugall azok számára, akik a katonai terminológiai útvesztőiben szeretnének eligazodni. A szótár megastruktúráját elemezve megállapíthatjuk, hogy a felhasználó bőven talál információt a szótár keletkezéséről és használatáról. A belső borítón található a szócikkek felépítését bemutató ábra konkrét példákkal szemléltetve, majd megnevezve és nyíllal jelölve a szócikk egyes részei. A bevezetésben, Mező András alezredes és Bakos Tamás őrnagy (MH Kiképzési és

Doktrinális Központ) írásában a szótár létrehozásának körülményeiről, a szótár elkészítésének elveiről és a szótár elkészítésének fázisairól olvashatunk. Ezt követi Fóris Ágota terminológiai áttekintése, végül a szerkesztő (Berkáné Danesch Marianne) előszava, aki az előzményekről, a jelenről, a szerkesztés folyamatáról és a szótár szerkezetéről számol be. Ezután következik a rövidítésjegyzék, a tényleges szócikkállomány, majd a kiadványt az irodalomjegyzék, a belső borítón szereplő 1914. évi kislexikon és az abból vett néhány szócikk, a hátsó borítón pedig a Honvéd Vezérkar főnökhelyettesének rövid ismertetője zárja.

A bevezetésből megtudhatjuk, hogyan, milyen körülmények között jött létre a kötet. A szótár elkészítését a Honvéd Vezérkar főnöke a 2013. évi 93/2013. parancsával rendelte el azzal a céllal, hogy megszülessen egy egységes, a NATO-szabványoknak is megfelelő, normatív jellegű nemzeti katonai terminológia. A műnek számos előzménye van. A katonai szakszókincs hazánkban eleinte kisebb terjedelmű szakszógyűjtemények formájában volt tanulmányozható, majd 1972-ben jelent meg a Zrínyi Katonai Kiadó gondozásában a 2000 szócikkos *Katonai értelmező szótár*, amelyet ugyanazon mű újabb, bővített címszóállományú kiadásai követtek. Ezzel a magyar katonai gondolkodás alapfogalmait teremtették meg. 1985-ben látott napvilágot a 6000 címszavas *Katonai lexikon*, amelyben a meghatározásokat tudományos jellegű magyarázatokkal is kiegészítették, és amely már a rendszerbe foglalás igényéről is tanúskodik. A rendszerváltozást követően 1995-re datálható a 4700 szóállományú, a Magyar Hadtudományi Társaság gondozásában megjelenő *Hadtudományi lexikon* kiadása, amely egy 150 tagú szerkesztői közösség munkája eredményeképpen született meg. Ekkor már a küszöbön állt a NATO-hoz való csatlakozás is, és a mindennapi katonai együttműködéshez elengedhetetlen volt a NATO-szabványos terminológia ismerete. Ezt az igényt kielégítve jött létre 1996-ban az angol–magyar *NATO szakifejezések és meghatározások szógyűjteménye*. Ezt használták fel a NATO-dokumentumok és az angol nyelvű szakszövegek fordítására, hogy a szóhasználat és a fogalmak értelmezése egységes legyen, de már ekkor felmerült a magyar katonai szakszókincs megújításának igénye annak érdekében, hogy a szövetséggel megvalósuljon a hatékony együttműködés. A csatlakozás idején (1999) már létezett egy rendszerezett fogalmi rendszerrel bíró magyar katonai terminológia, amely addigra már lényegében szakított a szovjet-országi hagyományokkal, habár ennek nyomai máig kimutathatók a katonai szakszókincsben. 2000 és 2007 között megjelent ugyan egy ún. *Katonai kislexikon* „ezres” sorozat, de ez még nem volt képes lefedni annak igényét, hogy a hazai, az EU- és a NATO-országok katonai szakszókincse között a harmonizálás megvalósuljon.

A bevezető a szótár elkészítésének elveit tartalmazza. A szótár (és nem lexikon) elnevezés tudatos választás eredménye. A szerkesztők céljai között a minimálisan szükséges információk nyújtása szerepelt, továbbá a fogalmak közti megkülönböztetésen volt a hangsúly, de nem kívántak állást foglalni szakmai vitákban. A munka során a minél pontosabb információk felkutatására és közlésére összpontosítottak. Az adatgyűjtés során korábbi forrásokra is támaszkodtak,

mint például az MH által rendelkezésre bocsátott, az MH Központi Doktrinális Adatbázis honlapján elérhető *Integrált Terminológiai Adatbázisra* (rövidítése ITAB v. TAB), amely az AAP-6 szövetségi kiadvány magyar nyelvű fordítását is magában foglalja. Másodlagos forrásként a *Katonai értelmező szótár*, a *Katonai lexikon*, a *Hadtudományi lexikon* szócikkeit használták fel. A források hivatkozásai az irodalomjegyzékben megtalálhatók. A szabványos terminológiai munka érdekében a szerkesztők számára fontos szempont volt a magyar helyesírás szabályainak követése, a konzervatív nyelvi szemlélet alkalmazása, a következetes, érthető és tömör fogalmazási mód. Ennek érvényesülése érdekében a 2013. évi *Katonai helyesírási szótárra* és a már rögzült írásmódok megtartására törekedtek. A normatív, azaz preskriptív szemlélet is döntő szerepet játszott, hiszen a szótár azzal a céllal jött létre, hogy annak használatát a Honvéd Vezérkar elrendelje, így írva elő és biztosítva az egységes és NATO-kompatibilis szókincs használatát a teljes személyi állomány tagjai között. A szakszókincs osztályozása ennek megfelelően az elfogadottság és szabványosság szerint történt, és a terminológiai alapelvekkel összhangban – lehetőség szerint – a szinonimák kerülésére törekedtek.

A szótár elkészítésének fázisairól szóló alfejezet azért is tanulságos leírás, mert egyértelműen rávilágít a terminológia-menedzsment nehézségeire. Megtudhatjuk belőle, hogy a szótár tényleges elkészítése körülbelül kétéves munkát vett igénybe. A szerkesztőbizottság első testületi ülését 2013 áprilisában tartotta, amelyet egy szószedet összeállítása és a nyomtatott anyagok digitalizálása követett. Ennek eredményeként készült el egy szócikkeket, meghatározásokat és a kapcsolódó információkat táblázatos formában tartalmazó adatállomány. Ezt igyekeztek minél több, hasznos, a munkacsoport szakértői által megadott információval feltölteni. Ezt követte a szakterületek (domének) szerinti kategorizálás, ami egészen 2013 szeptemberéig tartott. Az így született lista 16000 szót tartalmazott, amelyet Excel-formátumban juttattak el véleményezésre különböző szervezeteknek (HM, HVK, MH). Sajnos a szakvélemények első körös kikérése nem járt a várt sikerrel, mivel nem érkezett mindenhol visszajelzés. A második körös szakvéleményezés már felső szintű feladatki szabás alapján történt, de itt is szükségessé vált a többszöri határidő-módosítás, az adatok beérkezésének késése miatt. A véleményezők értékelhető szakvéleményt a szócikkek 50%-áról adtak. Ezt követte még egy harmadik kör, amelyhez elméleti szakemberek segítségére támaszkodtak, bevonva ezzel a munkába a tudományos kutatóhelyeket és a Magyar Hadtudományi Társaságot (MHTT). 2014 májusában – a javaslatok feldolgozásával – megtörtént a szakvéleményezések lezárása. Állásfoglalások hiányában 7200 terminus esetében önálló döntés meghozatalára volt szükség, ez elsősorban redundanciák kiiktatását jelentette. Ezt követően 2014 júliusában érkezett el az a pillanat, hogy a munkabizottság a szótárt benyújthatta elfogadásra a Katonai Vezérkar főnökének, aki azt augusztusban jóvá is hagyta. Innentől elkezdődhetett a Zrínyi Kiadóval való közös szerkesztési munka és a nyomdai előkészítés. Ennek részeként megtörtént az adattípusok pontosítása

(lásd megnevezés, szakterület, szinonima, angol megfelelő, rövidítés magyarul és angolul, megjegyzés), a szócikkek kritikus végigolvasása, formai (fogalmazási) és tartalmi (fogalmi) pontatlanságok kiszűrése, ez a munkafolyamat 2015 márciusára ért véget. A végleges verzió 28 szakterületről 8417 szócikket foglalt magában.

A terminológiai áttekintésben Fóris Ágota egyfelől a katonai szakszókincs terminológiai jellemzőit, másfelől a terminológia alapelveit és módszereit ismereti, bepillantást engedve a háttérmunkába, amelynek során a rendszerben való gondolkodás fontosságát hangsúlyozza. A katonai tárgykör (domén) egyik jellemzője, hogy szerteágazó, számos nagy terjedelmű önálló aldoménből áll össze. A katonai szakszókincsre jellemző, hogy a politikai, társadalmi és tudományostechológiai változásokkal új fogalmak születtek, és szükségessé vált a fogalmak értelmezése, a fogalmi viszonyok leírása, harmonizációja a meglévő terminusokkal, így a szinonimaviszonyok tisztázása.

A szerkesztő, Berkáné Danesch Marianne előszavában beszámol arról, hogy az adatállományból számos elavult kifejezés törlésére volt szükség, a széles körben végzett adat- és anyaggyűjtés pedig hozzájárult a mai szókincs rendezéséhez. A kötet ennek megfelelően archaikus változatokat nem tartalmaz, a szótár célja a katonai terminológia szinkrón állapotának bemutatása. A szerkesztő megállapítja, hogy napjainkra a katonai személyi állományban a tudásigény végrehajtói és vezetői szinten egyaránt jelentősen megnövekedett, ezért elengedhetetlen volt a szaktudás rendszerezése. A szerkesztés munkafolyamatában éltek a mai elektronikus feldolgozási eszközökkel, amelyek sok előnnyel járnak a régen alkalmazott, szakkönyvtárra támaszkodó, a többszöri javítást igénylő kézi szerkesztéshez, az ún. cédulázós módszerhez képest. A szótár szerkesztésekor az elsődleges célok között szerepelt a formai következetesség betartásával egy jól áttekinthető struktúra létrehozása, a könnyű kereshetőség biztosítása és összességében egy felhasználóbarát szótár megalkotása.

Az előszót követő rövidítésjegyzék a szakterületi besorolás rövidítéseit tartalmazza. Egy-egy rövidítés számos aldomént lefed, mint például a *bizpol* (azaz *biztonságpolitika*), amely a biztonságpolitika, a honvédelmi politika, a nemzetközi kapcsolatok és intézmények, a politika, a politikatudomány szakterületeit foglalja magában. A rövidítések néhol nagybetűsek (ABV, EHC, PR), ezek feltételezhetően bevált rövidítések; néhol kisbetűsek és a rövidítések után pont is szerepel (hír., jog., mű., szerv.). A szótárhasználatra vonatkozó rövidítések, mint például az *A* (*ajánlott*) és az *E* (*egyezményes*), itt nem szerepelnek, ezekről a szerkesztő előszavában olvashatunk.

Rátérve a szótár makrostruktúrájára azt állapíthatjuk meg, hogy az adatrendezési elv hagyományos alfabetikus elrendezést mutat. A formai jegyek – azaz a címszavak félkövérrel, a szakterületek dőlt betűvel, az utalások nyíllal való jelölése és a címszavak feltüntetése a lap tetején – a szótárt felhasználóbaráttá teszik, ahogyan ezt a szerkesztők célul tűzték ki maguk elé.

A szótár mikrostruktúrája lényegében nem tér el a korábbi hazai szótári hagyományoktól. A szócikkhárom részre oszlanak: bevezetésre (szócikkfej), értelmező és meghatározó részre (szócikktest) és kiegészítő részre (lásd szócikkvég a klasszikus lexikográfiai megnevezések alapján). A szócikkfej címszavai félkövérrel szedettek. Ezt követik dőlt betűvel a címszóra vonatkozó adatok (ez általában a szakterületi rövidítés), vagy arab sorszámot követően a definíció (amennyiben a terminus több fogalmat is takar). – Igaz, ez a fajta felsorolás elsősorban a lexikográfiai hagyományokra jellemző – mert a terminológia az azonos terminus által jelölt, de más fogalmat jelölő szakszavak elhatárolására és külön bejegyzésben történő feltüntetésére törekszik –, de egy nyomtatott, alfabetikus elrendezésű szótárban, amelynek kapacitásai korlátozottak, ez a fajta megoldás adott. A szócikkvégbé egyéb, a meghatározás részét nem képező kiegészítő információk kerültek, amelyeket megjegyzésként (*Megj.*) tüntettek fel. Szintén a szócikkvég része a figyelemfelhívó négyzetjel után következő magyar szinonima, az ajánlott használatra vonatkozó információ (*A*). Amennyiben a terminusnak van szövetségi szinten elfogadott angol nyelvi megfelelője, úgy ezt egy nyilat követően tünteti fel a szótár, amelyet egységesített szövetségi használat esetén még egy félkövér *E* betű (egyezményes) előz meg. A nyíl után az angol terminus és a rövidítése dőlt betűs. Az *E* betű nemcsak az egyezményes szóalakat, hanem a NATO által jóváhagyott értelmezést is jelölheti. A hierarchiában a legmagasabb kategóriát jelölő *E* betűjelzést a szerkesztők a TAB adatbázisból vették át, amely egyben hozzásegítette őket ahhoz, hogy a szakszókincset rendszerezék, a szinonimák használatát kerüljék, de ahogyan más szakterületeken is, itt sem zárható ki a szinonimák létezése, továbbá a kontextusfüggő megoldások esetenkénti alkalmazása. A szótárban a mezostruktúrára jellemző utaló szócikkek is megtalálhatók, amelyek hozzájárulnak a terminusok fogalmi rendszerben való elhelyezéséhez és a rendszerben való gondolkodáshoz.

Érdemes kitérni a szócikktest, azaz az értelmező és meghatározó rész részletesebb bemutatására. A terminológiában létezik egy ún. klasszikus vagy terminológiai definíció típus, amelyet analitikus definíciónak is neveznek. Az analitikus definíció arra ad lehetőséget, hogy a definíciót mintegy képletként értelmezzük, ezáltal biztosítva a meghatározásnak egységes formai és tartalmi jellemzőit. A terminológiai definíció egyik oldalán a meghatározandó fogalom áll (definiendum), a másikon az a referens, amely egy fölérendelt fogalom, azaz *genus proximum* (definiens), amelyhez képest meg kell jelölni a különbségeket jelentő meghatározó jegyeket, az ún. vagy *differentiae specifica*-t. Ez képlet segítségével is bemutatatható: „dfm = genus + diff 1 + diff 2 + ... + diff n” (Tamás 2014: 27). A gyakorlatba átültetve és a szótár definícióit elemezve klasszikus definíció típusnak felel meg a *békeövezet* definíciója („Olyan szárazföldi és/vagy tengeri terület, amelyen a katonai jelenlétet és aktivitást nemzetközi jogi érvényű szerződések tiltják”), amelyben a fölérendelt fogalmat (nemfogalmat) a *terület* képezi. Ugyanez a felfogás érvényesül – bár más sorrendben – a *békefenntartó erők* címszó („Az ENSZ tagállamainak a Biztonsági Tanács rendelkezésére

bocsátott katonai kontingensei”) és a *laktanya* terminus meghatározásában is („A fegyveres erők alakulatainak, szerveinek, intézeteinek állandó jellegű elhelyezésére, sorállományának lakóhelyéül, élet- és munkakörülményeinek biztosítására szolgáló épület(csoport), amelynek külön szolgálati és belrendje van, s őrzését, védelmét külön utasítások szabályozzák”). Az előbbiben a felettes fogalom a *kontingensei*, az utóbbiban a nemfogalmat az *épület(csoport)* testesíti meg. Ennek a klasszikus képletnek viszont nem felel meg például a NATO-kézikönyv definiálása („Amelyet a NATO Információs és Sajtóirodája a szövetségről és a szövetség politikájáról szóló referenciaműként ad ki”), amely ugyan tartalmilag érthető, de formailag a következő módon volna megalkotható: A NATO Információs és Sajtóirodája által kiadott, a szövetségről és a szövetség politikájáról szóló referenciamű. Ez utóbbi esetben a felettes fogalmat a *referenciamű* képviseli. Érdekesség egyébként, hogy NATO mint terminus külön nem, szócikkben csak összetételként szerepel. Visszatérve a definiálás kérdésére, bizonyos esetekben valóban előfordulhat, hogy az analitikus definíció nem jelent megoldást, a fogalom leírása más definíciótypust kíván meg. Ilyen esetekben további definíciótypusok állnak rendelkezésre, mint a felsorolás jellegű extenzionális definíció, a parafrázis, az ábrákat hasznosító oszténzív definíció, a fogalmakat egymáshoz viszonyítva meghatározó szintetikus definíció vagy ezek ötvözetje. A szótárban a klasszikus és extenzionális definíciótypus együttes alkalmazására is találhatunk példát a *békemisszió* terminus meghatározásában („A válságkezelés kategóriájába tartozó gyűjtőfogalom, amely magába foglalja a békétámogató, békefenntartó, békekikényszerítő stb. műveleteket”).

Korábbi, személyes munkatapasztalataim kíváncsivá tettek, hogy szerepelnek-e a szótárban és amennyiben igen, milyen formában a *menekült*, ill. az Alaptörvényben A különleges jogrend alatti 48–54. cikkekben szereplő kulcsfontosságú terminusok (*hadiállapot*, *megelőző védelmi helyzet*, *rendkívüli állapot*, *szükségállapot* és *vészhelyzet*). Ez utóbbiak az Alaptörvény fordításakor a fordítókat és lektorokat kihívás elé állították. A *menekült* terminus definíciója az 1951. évi menekültügyi, ún. Genfi Egyezményrel, amely meghatározza a *menekült* definíciójával a *menekült státusz* kritériumait, teljes összhangban áll. A *hadiállapot* terminus meghatározása nem történik meg az Alaptörvényben, de a szótár tartalmaz rá definíciót, ezzel lehetővé téve pontos értelmezését. A *megelőző védelmi helyzet* terminust az Alaptörvény definiálja, de a szótár azt nem tartalmazza. A *rendkívüli állapot*, a *szükségállapot* és a *veszélyhelyzet* terminusok az Alaptörvényben és a szótárban egyaránt megtalálhatók. A felsorolt terminusok szócikkeiben angol nyelvi megfelelő nem szerepel. Az Alaptörvénybe azóta bekerült *terrorveszélyhelyzet* terminust nem vizsgáltam, mert az a szótár megalkotását követően keletkezett.

Az eltérő értelmezések jelölésére példa lehet a *kárfelmérés* mint jogi fogalom, mely rávilágít a hazai és a NATO közti eltérő értelmezésekre. Ebben az esetben a szerkesztők az egyezményes értelmezést és terminushasználatot *E* betűvel jelölték: „1. A támadás célra gyakorolt hatásainak meghatározása. **E** 2. Adott

anyagi kár nagyságának a megbecsülése. → *damage assessment*”. Számos szócikkben találunk hosszabb terjedelmű, enciklopédikus jellegű kiegészítő információkat, mint például a *felderítési ciklus* terminus a)–d)-ig terjedő négy pontjában vagy a *hadtudomány* és a *hadtudományi szóösszetételekben* (lásd *hadtudományi fokozatok*, *hadtudományi képzés*, *hadtudományi kutatás*).

A szótár ünnepélyes bemutatóján, amelynek 2015. szeptember 15-én a Károli Gáspár Református Egyetem Reviczky úti díszterme adott otthont, a potenciális célközönség számos érdekes információt tudhatott meg a kötet háttérmunkálatairól. A könyvbemutatót a HM Zrínyi Nonprofit Kft. és a Károli Gáspár Református Egyetem közösen szervezte. A bemutatón a közönség többek között értesülhetett arról, hogy a szótár készítése korántsem az új szavak alkotásáról szólt, illetve hogy a szakszókincsben a katonás rend megteremtése számos kihívást rejtett magában. A rendezvényen a megnyitó beszédet Sepsi Enikő (a KRE BTK dékánja) mondta. Az első előadó, Orosz Zoltán altábornagy (Honvéd Vezérkar főnök helyettese) a szótár készítésének indokait ismertette. Őt követte Mező András alezredes (MH KDK főtiszt), aki a szótár készítésének folyamatáról és a munka során jelentkező kihívásokról szólt. Kiderült, hogy a munkabizottságnak több nehézséggel kellett megküzdenie: a forráshiánnyal, az alkotógárda, ill. szerkesztőbizottság alacsony létszámával (nem 150, hanem 14 főből állt a szerkesztőbizottság), a katonai szabványok alkalmazásával. A szerkesztői munka valóban nem az új szavak kitalálását, alkotását jelentette (összesen egy új kifejezés került az adatállományba, lásd *elműködés*), sokkal inkább a szinonimák közti eligazodáson volt a hangsúly. További érdekesség, hogy a munka 9 hónapja alatt 3285 tanácsadásra került sor. A szótára megalkotását az indokolta, hogy két magyar tiszt között a lingua franca ne az angol legyen, hanem egy egységes magyar katonai terminológia. Ennek érdekében a szótárt a Magyar Honvédelem minden szervezete kézhez kapja. A következő előadásban Fóris Ágota (a KRE BTK Magyar Nyelvtudományi Tanszék vezetője) méltatta a szótárt. Megemlítette, hogy a szótár segít abban, hogy az anyanyelv használatához való joggal élni lehessen. Kiemelte, hogy elsősorban a terminológia összegyűjtése, rendszerezése és közzététele volt a cél, új terminusok alkotása csak végszükség esetén történhet, hiszen a terminusokat a szakemberek alkotják, használják és terjesztik. A bemutatón végül Bozsonyi Károly, a Károli Gáspár Református Egyetem rektorhelyettese és egyben a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Közhatalú Szolgáltató Nonprofit Kft. ügyvezetője szólalt fel, aki a szótár kiadói készítésének folyamatát és a Zrínyi Kiadó általános szótárkészítési koncepcióját ismertette. Beszédében kifejtette, hogy reményei szerint a szakszókincs rendezése a média nyelvhasználatára is kihat, és a jövőben nem hallhatunk olyan esetekről, mint amikor a *levegő* és *légtér* terminusokat felcserélik (lásd „Baltikum *levegőjét* magyar vadászpülők védik”). A könyvbemutatót állófogadás és kedvezményes könyvvásár zárta.

Az előadók a bemutatón szóban is megerősítették azt, ami a kötet hátsó borítóján is szerepel, hogy nyitottak a szótár minőségét, színvonalát javító észrevéte-

lekre. Ennek érdekében az elérhetőségüket is közölték (szabalyzatfejlesztes@hm.gov.hu). Ígéretet tettek arra, hogy az összes beérkező javaslatot az MH Kiképzési és Doktrinális Központ a Honvéd Vezérkar Tudományos Kutatóhelyével együttműködésben felülvizsgálja, indokolt esetben rögzíti és közzéteszi. A naprakészség megtartása érdekében a jövőben egy online elérhető elektronikus változat megvalósítását is tervezik.

Irodalom:

Tamás D. (2014) *A gazdasági szakszövegek fordításának terminológiai kérdéseiről. Fordítástudományi értekezések I.* Budapest: ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Tanszék.

TAMÁS DÓRA MÁRIA